

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 9Co/93/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1512222113
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Huszár
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2016:1512222113.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Huszára a členiek senátu JUDr. Zuzany Posluchovej a JUDr. Magdalény Florekovej v právnej veci navrhovateľov: X./ C.. G. N., V.Z. V., V. Č.. XX, X./ X. N., V. V., V. XX, X./ L. Z., V. V., K. XX, X./ D. Z., V. V., K. XX, X./ R. M., V. V.R., E. XX, X./ E. M., V. V., E. XX, X./ L. Č., V. P. Š. XXX, X./ X. Č., V. P. Š. XXX, X./ R. U., V. O., M. XX, XX./ G. Č., V. X. - D. Č..XXX, XX./ U. Č., V. X. - D. Č.. XXX, XX./ R. Č., V. O. - G., X.E. XX, XX./ L. Č., V. O. - G., X. XX, XX./ Ľ. T., V. Š., P. L.. Š. XX, XX./ M. T., V. Š., P. L.. Š. XX, XX./ U. M.Í. T., V. Š., P. L.. Š. XX, XX./ C.. L. Š., V. V., G. XX, XX./ C.. P. M., V. V., L. X, XX./ C.. V. P., V. O., U. XX, XX./ C.. X. M., V. V., P. XX, XX./ X. T., V. O., O. U. XX, XX./ Y. L., V. V., E. XXX, XX./ U. P., V. V., V.M. X, XX./ L. L. P., V. V., D. X, XX./ C.. Y. E., V. V., D. X, XX./ V. C., V. V., P.Z. XX, XX./ G. E., V. V., Na V. XX, XX./ K. U., V. V., Z. XX, XX./ V. V., V. V., B. U. XX, všetci zastúpení BUZINGER & PARTNERS, s.r.o., Bratislava, Nám. M. Benku č. 15, IČO : 47 253 401, proti odporcovi: 1./ Slovenská republika v konaní zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR, Župné nám. č. 13, Bratislava, 2./ Slovenská republika zast. Ministerstvom vnútra SR, Pribinova č.2, Bratislava, 3./ Slovenská republika zast. Generálnou prokuratúrou SR, Štúrova č. 2, Bratislava, o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom orgánov štátu, na odvolanie navrhovateľov 1./ až 29./ proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V č.k. 10C 146/2012-285 zo dňa 25.septembra 2013 v pomere hlasov 3:0, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdzuje.

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd zamietol návrh, ktorým sa navrhovatelia 1./ až 29./ domáhali priznania náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS4/02 zo dňa 23.08.2002 a nesprávnym úradným postupom orgánov štátu, keď každý z navrhovateľov si uplatnil náhradu škody vo výške akú si uplatňovali v trestnom konaní proti L. Š. riaditeľovi spoločnosti SUN s.r.o. a ktorú vložili do nebankovej spoločnosti SUN s.r.o. a náhradu nemajetkovej ujmy každý vo výške 2.000,-€. Zároveň prvostupňový súd rozhodol, že odporcovi náhradu trov konania nepriznáva.

Vo svojom rozhodnutí uviedol, že dokazovaním, ktoré vo veci vykonal zistil, že Navrhovatelia 1./ až 29./ uzatvorili v priebehu rokov 1996 až 2000 s nebankovou spoločnosťou SUN s.r.o., neskôr so spoločnosťou SUN a.s., ktorá prevzala všetky práva, záväzky a pohľadávky zmluvy o pôžičke, zmluvy o kúpe a prevode cenných papierov, zmluvy o budúcej zmluve o kúpe cenných papierov spoločnosti SUN s.r.o., na základe ktorých táto spoločnosť prijala od nich finančné prostriedky, ktoré tieto spoločnosti nepoužili v zmysle uvedených zmlúv ale pre vlastnú potrebu, za účelom zahranično

- obchodnej a investičnej činnosti. Spoločnosť SUN, s.r.o. bola dňa 5.3.199 vymazaná z obchodného registra. Vyššie uvedené zmluvy uzatvorili, okrem iného na základe verejnej výzvy (reklamy) širenej prostredníctvom médií, v ktorej nebankový subjekt sľuboval výstavbu jedinečných terasovitých domov (bytov) s možnou podporou štátu a nadobudli presvedčenie, že investujú svoje finančné prostriedky bezpečne. Navrhovatelia investovali svoje peniaze do tejto nebankovej spoločnosti za účelom získania bytov v pripravovanej výstavbe „ Slniečnych bytov „, o ktorej informovali médiá masovou reklamou, ktorá informovala o prosperite spomínanej firmy .Pre podvodné konanie firmy a jej predstaviteľov tieto finančné prostriedky ako i hnuťelný a nehnuteľný majetok firmy bol rozkradnutý, prevedený na dcérske spoločnosti, čo viedlo napokon ku krachu spoločnosti. Navrhovatelia mali zato, že keby orgány činné v trestnom konaní vedenom proti spoločnosti a jeho predstaviteľovi konali bez prietáhov, efektívne, mohlo sa zabrániť rozkradnutiu majetku spoločnosti, z ktorého sa mohla škoda navrhovateľov uspokojiť. Navrhovatelia si teda týmto návrhom uplatňujú náhradu škody rovnajúcu sa plnej výške nimi vložených finančných prostriedkov. Náhradu nemajetkovej ujmy v sume 2.000,- € si navrhovatelia uplatňujú z dôvodu, že im bol svojvoľným rozhodnutím Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 4/02 zo dňa 23.08.2002 bezdôvodne odmietnutý prístup k spravodlivosti. Vydaním takéhoto rozhodnutia podľa navrhovateľov si Ústavný súd Slovenskej republiky založil svoju spoluzodpovednosť za nesprávny úradný postup orgánov činných v trestnom konaní a tým aj za ujmu majetkovú i nemajetkovú , ktorá im vznikla v príčinnej súvislosti s nesprávnym postupom orgánov polície a prokuratúry. Z odôvodnenia rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 4/02 zo dňa 23.08.2002 je zrejmé, že navrhovatelia ako poškodení v trestnom konaní, nemajú postavenie osôb, ktorým po uplatnení nároku na náhradu škody vzniká v tomto konaní základné právo na prerokovanie tohto nároku bez zbytočných prietáhov. V tejto súvislosti navrhovatelia poukázali na to, že Ústavný súd svoje rozhodnutie vydal v rozpore s ustálenou judikatúrou, čo konštatoval rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 21.12.2010 v právnej veci G. a ďalší proti Slovenskej republike, pretože Ústavný súd následne vo svojich viacerých rozhodnutiach konštatoval, že poškodení v trestnom konaní, majú postavenie osôb, ktorým po uplatnení nároku na náhradu škody vzniká v tomto konaní základné právo na prerokovanie tohto nároku bez zbytočných prietáhov. Navrhovatelia dňa 5.12.2011 doručili odporcovi Žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 4/02 zo dňa 23.08.2002, ktorú odporca v 1 rade podľa § 9 ods.1 Zák. č. 58/1969 posúdil ako nedôvodnú listom zo dňa 22.5.2012, nakoľko nebolo preukázané splnenie zákonných predpokladov vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej výkonom verejnej moci. Navrhovatelia uviedli, že sú si vedomí skutočnosti, že základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom orgánov verejnej moci sa môžu v súlade s čl 51 ods.1 Ústavy domáhať len v medziach vykonávacieho zákona č. 58/1969 Zb. avšak podľa § 1 ústavného zákona č. 23/1991 Zb. a článku 152 ods.4 Ústavy je potrebné vykladať a aplikovať jednotlivé ustanovenia zákona č. 58/1969Zb. v súlade s Listinou základných práv a slobôd a v súlade s Ústavou Slovenskej republiky. Preto je potrebné Zák. č. 58/1969 vykladať a aplikovať takým spôsobom , aby základné právo dotknutých osôb na náhradu škody, ktorá im bola spôsobená nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu alebo nesprávnym úradným postupom orgánov verejnej moci nebolo len iluzórnym ale právom vymožitelným. Preto námietku odporcu, že rozsudkom Európskeho súdu pre ľudské práva z 21.12.2010 nedošlo k formálnemu zrušeniu lebo zmene rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 4/02, a teda nemožno si uplatniť nárok podľa § 4 ods.1 zák. č.58/1969 Zb., považovali za nedôvodnú založenú na formalistickom a neopodstatnenom reštriktívnom výklade právnych predpisov. Poukázali na o, že v danom prípade preto je potrebné vykladať § 4 ods.1 zák. č.58/1969 Zb. extenzívne tak, že rozsudkom Európskeho súdu pre ľudské práva z 21.12.2010 došlo k formálnemu zrušeniu de facto (t.j. materiálne, nie formálne) Uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 4/02 zo dňa 23.08.2002 s poukazom na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (uznesenie sp. zn. 4Cdo 183/2009, 4 M Cdo 15/2009). Najvyšší súd Slovenskej republiky v týchto rozhodnutiach zdôraznil, že nemožno lipnúť na formálnom zrušení tvrdeného nezákonného rozhodnutia, ale je potrebné splnenie tejto podmienky vykladať extenzívne.

Po právnej stránke svoje rozhodnutie prvostupňový súd odôvodnil ustanoveniami § 1ods.1, § § 4 ods. I, § 18 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, ustanoveniami čl. 141 Ústavy SR, keď poukázal na základné predpoklady zodpovednosti štátu za škodu ktorými sú existencia škody ako majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch; nesprávny úradný postup orgánu štátu resp. nezákonné rozhodnutie; príčinná súvislosť medzi škodou a nesprávnym úradným postupom resp. nezákonným rozhodnutím.

Vo veci nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, prvostupňový súd po oboznámení sa s napádaným Uznesením Ústavného súdu SR sp.zn. IV. ÚS 4/02, Rozsudkom Európskeho súdu pre ľudské práva z 21.12.2010 v právnej veci G. a ďalší proti Slovenskej republike, dospel k záveru, že nedošlo k naplneniu zákonných podmienok pre priznanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím podľa § 4 ods.1 zák. č.58/1969 Zb., keď jedným z predpokladov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je zistená nezákonnosť rozhodnutia, ktorá viedla k vzniku škody. Predpokladom nezákonnosti rozhodnutia je, že príslušné rozhodnutie bolo zmenené alebo zrušené, dovedty nárok na náhradu škody nemožno uplatniť a preto zákonnosť rozhodnutia nie je možné posúdiť ako predbežnú otázku v konaní o náhradu škody. Prvostupňový súd poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 4 M Cdo 20/2009 zo dňa 30. mája 2011 dospel k záveru, že z rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva z 21.12.2010 v právnej veci G. a ďalší proti Slovenskej republike nemožno vyvodiť záver o nezákonnosti napádaného Uznesenia Ústavného súdu SR sp.zn. IV. ÚS 4/02 a to ani z jeho odôvodnenia. Navrhovatelia nepreukázali, že škoda, teda materiálna ujma, ktorú si v tomto konaní uplatňujú vznikla v dôsledku vydaného napádaného Uznesenia Ústavného súdu SR sp.zn. IV. ÚS 4/02.

Prvostupňový súd skúmal všetky podmienky nároku na náhradu škody, ktorý vzniká až po splnení všetkých jeho predpokladov, teda až po tom, ako sa ukázali byť neúčinné iné prostriedky ochrany, resp. kompenzácie majetkovej ujmy na základe iných právnych nárokov (k tomu pozri aj rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 361/09). Zhodnotil možnosť existencie mimoriadnych výnimočných okolností prípadu, v dôsledku ktorých nemusí zrušenie právoplatného rozhodnutia súdu nevyhnutne vyplývať z nezákonnej povahy tohto rozhodnutia či z jeho rozporu s objektívnym právom, ale môže byť odôvodnené napríklad spornosťou právnej otázky zásadného významu vo veci, ktorá doteraz nebola riešená, resp. sa na jej riešenie rôznia kvalifikované názory, pričom žiadny z týchto názorov nemôže byť posúdený ako rozporný s objektívnym právom. Takýmito výnimočnými okolnosťami sa nepopiera objektívny charakter zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu štátu, iba sa vymedzuje rozsah pojmu nezákonné rozhodnutie, ktorého interpretácia je v zmysle uvedených ústavnoprávnych limitov zverená všeobecným súdom. Ako vyplýva zo samotnej Žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu, navrhovatelia už koncom roka 1999 vedeli, že v spoločnosti, do ktorej vložili svoje finančné prostriedky dochádza k páchaniu majetkovej trestnej činnosti, napriek tomu sa neobrátili občianskoprávnymi žalobami na súdy v snahe domôcť sa takto nápravy a predísť vznikajúcej škode na ich majetku. Po podaní trestných oznámení proti činnosti obchodnej spoločnosti SUN a.s. si nároky na náhradu škody uplatňovali v trestnom konaní. Túto možnosť obrátiť sa občianskoprávnymi žalobami na súdy mali aj odo dňa 19.07.2006 keď na základe návrhu generálneho prokurátora Najvyšší súd SR rozhodol podľa ustanovenia § 47 ods. 3 Tr. poriadku tak, že účasť poškodených v trestnom konaní nie je prípustná. Toto rozhodnutie bolo zverejnené na oficiálnej stránke generálnej prokuratúry dňa 11.08.2006. Toto rozhodnutie síce nemení nič na procesnom postavení poškodených v zmysle § 46 ods. 1 Trestného poriadku, ale na druhej strane z neho vyplýva, že poškodení už nemôžu v priebehu ďalšieho trestného konania vykonávať práva uvedené v § 46 ods. 1 a ods. 3 Trestného poriadku. Odo dňa zverejnenia tohto rozhodnutia plynuli premlčacie lehoty ohľadom nárokov navrhovateľov ako poškodených na náhradu škody v občianskoprávnom konaní. Prvostupňový súd sa nepriklonil k názoru navrhovateľov o potrebe extenzívneho výkladu § 4 ods.1 zák. č.58/1969 Zb., keď nezistil ani príčinnú súvislosť medzi napádaným rozhodnutím Ústavného súdu SR sp.zn. IV. ÚS 4/02 a vzniknutou škodou, ktorej náhrady sa navrhovatelia domáhajú. Navrhovatelia teda neuniesli dôkazné bremeno ani čo do preukázania druhej podmienky pre uplatnenie náhrady škody. Z výpovedí navrhovateľov 14./, 25./ a 26./ je zrejmé, že do vzťahu so spoločnosťou SUN, s.r.o., vstúpili na základe zmlúv o pôžičke uzavretých v roku 1999, pričom majetkovú ujmu, uplatnenú v tomto konaní, predstavuje práve suma poskytnutých pôžičiek s príslušenstvom, keď v zmluvách o pôžičke boli okrem iného dohodnuté aj úroky, k vyplateniu ktorých však nedošlo. Prvostupňový súd mal zato, že, že ak by aj Ústavný súd SR vyhovel sťažnosti a vydal takéto rozhodnutie v čase, kedy toto požadovali navrhovatelia t.j. v roku 2002 (sťažnosť bola Ústavnému súdu SR doručená 01.08.2012), neznamenalo by to automaticky uspokojenie ich nárokov na vrátenie vkladov do spoločnosti. Práve v tomto čase (25.04.2002) bol zamietnutý návrh na vyhlásenie konkurzu spoločnosti SUN, a.s., pre nedostatok majetku. Spoločnosť bola následne zrušená a 14.02.2005 vymazaná z obchodného registra. Navrhovatelia nijakým spôsobom nepreukázali, že v prípade, ak by nedošlo k vydaniu nimi namietaného rozhodnutia a ním označeného nesprávneho úradného postupu, došlo by k uspokojeniu ich nárokov, keďže nie je možné dospieť k záveru o platbyschopnosti a solventnosti spoločnosti v tom období, keď

prvostupňový súd mal zato, že nie je možné stavať príčinnú súvislosť v predmetnej veci na množstve dohadov a premenných, kauzálny nexus musí byť spoľahlivo a bezpečne preukázany.

Prvostupňový súd poukázal nato, že navrhovatelia nepreukázali reálnu existenciu majetkovej škody, nijakým spôsobom nepreukázali platobnú schopnosť obchodnej spoločnosti v rozhodujúcom období a teda reálnu vymožitelnosť ich nárokov. Krajský súd v Bratislave dňa 25.04.2002 zamietol návrh na vyhlásenie konkurzu proti spoločnosti SUN s.r.o. z dôvodu, že majetok spoločnosti nepostačoval ani na úhradu nákladov konkurzu. Zo znaleckého posudku vypracovaného v trestnom konaní proti L. Š. súd zistil, že spoločnosť SUN s.r.o. od jej založenia v roku 1993 nedosahovala žiadne výsledky, vykazovala straty na hospodárskom výsledku, až do 31.3.1999, kedy sa premenila na spoločnosť SUN a.s., ktorá tiež od svojho založenia 5.3.1999 nedosahovala adekvátne hospodárskom výsledky. Navrhovatelia teda nepreukázali, že je daná objektívna zodpovednosť štátu za škodu za súčasného splnenia troch zákonných podmienok preto prvostupňový súd ich návrh v časti náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím zamietol.

Prvostupňový súd uviedol, že odporca vzniesol námietku premlčania v súvislosti s nezákonným rozhodnutím. Podľa ustanovenia § 22 ods. 1 zákona č. 58/1969 Z. z., právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedelo škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia)zrušujúceho rozhodnutia. Prvostupňový súd dospel k záveru, že napádané rozhodnutie Ústavného súdu SR sp.zn. IV. ÚS 4/02 zrušené nebolo, teda nemohla uplynúť premlčacia lehota. Nakoľko v tejto časti súd návrh zamietol z vyššie uvedených dôvodov, sa bližšie námietkou premlčania nezaoberal.

Vo veci uplatňovaného nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, prvostupňový súd uviedol, že môže ísť o akúkoľvek činnosť spojenú s výkonom právomoci štátneho orgánu, ak pri tomto výkone alebo v súvislosti s ním dôjde k porušeniu pravidiel stanovených právnymi normami pre jeho konanie alebo k porušeniu poriadku, ktorý vyplýva z povahy, funkcie alebo cieľov tejto činnosti. Otázkou, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantované v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, je pritom kompetentný preskúmať ústavný súd, ktorý ju v súlade so svojou ustálenou judikatúrou preskúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitnosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. L ÚS 41/02). Efektívnosť a rýchlosť orgánov činných v trestnom konaní, generálnej prokuratúry nie je oprávnený preskúmať súd v konaní o náhrade škody podľa zákona č. 58/1969 Z. z., ale len Ústavný súd SR na podklade ústavnej sťažnosti. Opačný výklad by znamenal, že by existovalo niekoľko orgánov, ktoré by boli oprávnené v tom istom čase preskúmať postup toho istého orgánu z hľadiska vzniku zbytočných prieťahov.

Ako vyplýva zo skutkových okolností uvádzaných navrhovateľmi tak v podanom návrhu, i v Žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom orgánov činných v trestnom konaní pôvodne vedenom Okresným úradom PT BA ČVS:337/2000, od roku 1999 do apríla 2003, tieto orgány nevykonali žiadne účinné opatrenia na zabezpečenie práv poškodených(navrhovateľov), predovšetkým ich nárokov na náhradu škody, hoci povinnosť vykonať takéto opatrenia im vyplývali zo zákona ako aj v nečinnosti prokurátora, ktorý podľa § 17 ods.2 písm.c/ Zák. č. 153/2001Zb., v trestnom konaní dbá na zabezpečenie práv poškodeného v rozsahu ustanovenom osobitným zákonom. V tomto nekonaní videli nesprávny úradný postup a opierali svoj uplatňovaný nárok. Európsky súd pre ľudské práva rozsudkom zo dňa 21.12.2010 v právnej veci G. a ďalší vyhlásil ich sťažnosť na neprimeranú dĺžku konania za prijateľnú a zvyšok sťažnosti za neprijateľnú. Európsky súd vo svojom rozhodnutí konštatoval, že hoci dĺžka trestného konania v kontexte, ktorého sa rozhodovalo o nárokoch sťažovateľov- navrhovateľov na náhradu škody bola spôsobená zložitou veci, nemožno prehliadnuť, že trvalo viac ako 2 roky a 3 mesiace, kým bol zriadený osobitný vyšetrovací tím. Prieťahy v konaní pred marcom 2002 boli priznané i Okresnou prokuratúrou Bratislava V. Európsky súd bol teda názoru, že dĺžka trestného konania bola prehnaná a nespĺňala požiadavku primeranej lehoty. V predmetnom rozsudku zviazal Slovenskú republiku vyplatiť navrhovateľom finančné sumy.

Prvostupňový súd zisťoval naplnenie zákonnej podmienky príčinnej súvislosti medzi uplatňovanou škodou a namietaným nesprávnym úradným postupom. Poukázal nato, že otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti je teda potrebné posúdiť všeobecné súvislosti vzniku škody a skúmať, ktorá príčina škodu vyvolala. V postupnom slede udalostí v rozhodujúcom období je potrebné riadne

posúdiť a vyhodnotiť príčinu jednotlivých na seba nadväzujúcich javov. Zodpovednosť štátu nie je možné robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Základnou vlastnosťou príčinnej súvislosti je totiž priamosť pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo a bezprostredne predchádza následku a vyvoláva ho. Prvostupňový súd dospel k záveru, že k vzniku škody u navrhovateľov nedošlo v priamej príčinnej súvislosti s namietaným označeným nesprávnym úradným postupom, ale v priamej príčinnej súvislosti s trestnou činnosťou L. Š., za ktorú bol riadne odsúdený. Pokiaľ ide o vznik škody a teda samotnú škodu, ktorej vznik navrhovateľa odvodzujú s poukazom na namietaný označeným nesprávnym úradným postup prvostupňový súd mal zato, že navrhovateľa na základe uzatvorených zmlúv o pôžičke dobrovoľne vstúpili do záväzkových vzťahov s vyššie uvedenými nebankovými spoločnosťami a škoda, ktorá tým vznikla sa nemôže prenášať na štát z dôvodu, že si účastníci zmluvy neoverili obchodnú spoločnosť, s ktorou sa rozhodli podieľať na podnikaní. Navrhovateľa vedeli, že sa nejedná o bankové subjekty, ktoré v tom čase ponúkali nízke úroky, uzatvorené zmluvy o pôžičke riadne definovali práva a povinnosti s vkladom spojené, na pochopenie ktorých nemuseli navrhovateľa disponovať odbornými vedomosťami či skúsenosťami.

Prvostupňový súd ďalej uviedol, že v prejednávanej veci nemohlo Ministerstvo Spravodlivosti SR samé, či prostredníctvom orgánov súdnej moci, patriacich do jeho pôsobnosti, v rámci svojej kompetencie zakázať podnikateľskú činnosť nebankovým subjektom či uzavretie zmluvy o pôžičke, resp. ovplyvniť začatie trestného stíhania vo veci nebankových subjektov. Nemohla preto táto jeho nečinnosť založiť jeho nesprávny úradný postup v spojení s uplatňovaním jeho právomoci vymedzenej zákonom. Okrem toho orgány činné v trestnom konaní nemali v rámci svojho postupu v kompetencii zakázať či obmedziť nebankovým subjektom podnikateľskú činnosť či uzatváranie zmlúv s občanmi. Preto ani nemožno uvažovať o príčinnej súvislosti medzi postupom trestného konania a vznikom škody v podobe nevyožiteľnosti pohľadávky navrhovateľov ako poškodených. Na druhej strane ústava garantuje fyzickým a právnickým osobám široké možnosti pôsobnosti, keď im umožňuje konať všetko, čo nie je zákonom zakázané a nemožno ich nútiť, aby konali niečo, čo im zákon neukladá. Vo svetle týchto ustanovení potom bolo umožnené obchodným spoločnostiam vstupovať do právnych vzťahov s občanmi uzatváraním zmlúv o pôžičke. A teda v súlade s princípom zmluvnej autonómie a rovnakého postavenia účastníkov právnych vzťahov navrhovateľa dobrovoľne vstúpili do záväzkového vzťahu s obchodnými spoločnosťami SUN s.r.o. a následne SUN a.s. a teda na základe individuálneho slobodného rozhodnutia prevzali na seba práva a povinnosti v snahe čo najlepšie realizovať svoje záujmy a potreby v podmienkach trhového hospodárstva, voľnej súťaže a konkurencie. Pre štát platí, že sa má zásadne zdržať zásahov do súkromno - právnej oblasti t.j. do slobodného súkromného rozhodovania fyzických a právnických osôb. Zo skutkových okolností prípadu prvostupňový súd zistil, že samotní navrhovateľa tak ako sami uvádzali vstupovali do záväzkových vzťahov s predmetnými nebankovými spoločnosťami, ovplyvnení reklamou, prezentovaním o prosperite firmy a čiastočne svojou nebalosťou zanedbali prevenčnú povinnosť uloženú zákonom reflektujúcu na masívnu kampaň, o ktorej sa písalo, hovorilo v médiách ako i o možnosti účasti štátu na daných projektoch. Mohli sa totiž pred uzavretím zmluvy presvedčiť napr. na základe výpisu z obchodného registra, že uvedené nebankové subjekty nemajú v predmete podnikania prijímanie vkladov a pokiaľ sa rozhodli vložiť peňažné prostriedky do nebankových subjektov, pretože ponúkali zhodnotenie vlozenej sumy o výnos, ktorý mnohonásobne prevyšoval úroky poskytované bankami, znamená to, že mali vedomosť o tom, aké úroky poskytujú banky oproti iným nie bankovým subjektom, a teda z toho vyplýva, že si uvedomovali, že nevkladajú peniaze do banky. Mali postupovať s priemernou dávkou opatrnosti, ktorú bolo možné od nich spravodlivo požadovať a zväžiť možnú mieru rizika. Nemožno ani konštatovať, že medzi vzniknutou škodou, ktorá sa má rovnať hodnote investovanej sumy do nebankových subjektov za účelom zabezpečenia výstavby bytov a nesprávnym úradným postupom spočívajúcim v nečinnosti orgánov štátu je daná príčinná súvislosť v tom, že keby tieto včas zakročili a vyšetrili by trestnú činnosť nebankových subjektov, neboli by o svoje peniaze prišli. Pokiaľ by teda bola zakázaná činnosť nebankových subjektov, tak to samo osebe ešte neznamená, že pohľadávky navrhovateľov z uzavretých zmlúv by boli uspokojené. To, že zo strany orgánov činných v trestnom konaní došlo k rozsiahlemu a dlhotrvajúcemu vyšetrovaniu predmetnej veci, neznamená automaticky to, že ak by toto vyšetrovanie trvalo kratšie, došlo by k uspokojeniu nárokov akcionárov. Predpokladom pre také tvrdenie je preukázanie solventnosti spoločnosti v rozhodujúcom období, čo v tomto prípade nebolo zo strany navrhovateľov splnené. Navrhovateľa nepreukázali, či by v prípade kratšieho vyšetrovania došlo k vyplateniu vkladov akcionárov a ak áno, v akej výške. Prvostupňový súd v tejto časti poukázal nato, že nie je oprávnený preskúmať postup orgánov činných v trestnom konaní z hľadiska účelnosti, rýchlosti a dôvodnosti, preto sa ani s celým obsahom súdneho spisu vo veci Obv. L. Š. (približne o rozsahu 9 zväzkov a 6000 strán) nezaoberal.

Súčasťou princípu právneho štátu je možnosť uplatnenia štátnej moci len vtedy, ak to ustanovuje zákon, každý orgán štátu má totiž ústavou alebo zákonom určený rozsah právomoci, ktorý nemôže prekročiť, takže môže konať len čo mu ústava alebo zákon dovoľuje s tým, že spôsob, akým štátne orgány môžu štátnu moc uplatňovať, vrátane druhu a obsahu sankcií, ustanoví zákon. Konanie orgánu štátu v rozsahu zákona bez akejkoľvek výnimky a zákonom ustanoveným spôsobom napĺňa v právnom štáte princíp právnej istoty, čím je vylúčený stav, aby orgán štátu mohol konať podľa vlastnej úvahy a z vlastného rozhodnutia aj nad rámec zákona a tiež iným ako zákonom ustanoveným postupom. S princípom právneho štátu je v podobe právnej istoty teda zabezpečená požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci. Na základe uvedených právnych záverov prvostupňový súd dospel k záveru, že v konaní neboli preukázané zákonné predpoklady zodpovednosti odporcu za škodu titulom nesprávneho úradného postupu, a preto návrh čo do tejto časti náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom zamietol.

K námietke premlčania, ktorú vzniesol odporca aj v tejto časti náhrady škody prvostupňový súd uviedol, že z vykonaného dokazovania, výpovedí navrhovateľov, z rozhodnutia Ústavného súdu SR sp.zn. IV. ÚS 4/02, z rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva z 21.12.2010 v právnej veci G. a ďalší proti Slovenskej republike, Uznesenia o začatí trestného stíhania L. Š. zo dňa 27.4.2000, listov veriteľov a akcionárov nebankovej spoločnosti SUN a.s. zo dňa 25.1.2001, 7.3.2002 adresovanými predsedovi Vlády SR, ministromi spravodlivosti SR, ministromi vnútra SR, generálnemu prokurátorovi SR, predsedovi Národnej rady SR, prezidentovi SR, viceprezidentovi Prezídia PZ, ministromi financií SR, je nesporné, že navrhovatelia už v tom čase vedeli o škode, ktorá im vznikla nevrátením finančných prostriedkov a ich neinvestovaním do sľubovanej výstavby aj ich bytov. Ak by aj bola sporná doba začatia plynutia premlčacej lehoty od roku 2000, je zrejme že po zverejnení rozhodnutia, že účasť poškodených v trestnom konaní nie je prípustná na oficiálnej stránke generálnej prokuratúry dňa 11.08.2006, navrhovatelia počnúc dátumom zverejnenia tohto rozhodnutia nemohli očakávať, že k uspokojeniu ich nárokov na náhradu škody dôjde v trestnom konaní a boli oprávnení uplatniť si tieto nároky v občianskoprávnom konaní, pričom tak boli povinní urobiť do uplynutia premlčacej doby. Otázka dĺžky trestného konania bola od tohto dátumu pre navrhovateľov vo vzťahu k možnosti uplatnenia si svojich nárokov na náhradu škody irelevantná. Ani rozhodnutie ESLP, ani rozhodnutie ÚS SR, ani činnosť orgánov činných v trestnom konaní nemohla nič zmeniť na skutočnosti, že navrhovatelia nemohli po zverejnení tohto rozhodnutia dôvodne očakávať, že ich nároky budú uspokojené v trestnom konaní a mali možnosť uplatniť si ich v občianskoprávnom konaní. Zo strany navrhovateľov nedošlo k uplatneniu ich nárokov v premlčacej dobe a to ani voči konateľovi spoločnosti, ani voči štátu a prvostupňový súd preto v tejto časti uplatňovanej náhrady škody pre nesprávny úradný postup návrh aj ako premlčaný zamietol podľa § 22 ods. 1 zákona č. 58/1969 Z. z..

K náhrade nemajetkovej ujmy prvostupňový súd uviedol, že Ústavný súd SR skúma porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a finančné zadosťučinenie priznáva (bez skúmania, či bol nárok predtým uplatnený podľa zákona č. 58/1969 Z. z.) a je zrejme, že všeobecný súd nemôže konštatovať prieťahy v konaní a priznať za ne náhradu nemajetkovej ujmy. Pre podporu vyššie uvedenej argumentácie prvostupňový súd poukázal aj na rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu SR. Z ustanovenia § 53 ods. 1 zákona č. 38/1993 Zb. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov vyplýva, že ústavnú sťažnosť môže podať fyzická alebo právnická osoba iba v prípade, ak využije všetky opravné a iné účinné právne prostriedky pre ochranu svojich základných práv a slobôd. V zmysle uvedeného, pokiaľ by bolo možné konštatovať existenciu prieťahov a nahradiť nemajetkovú ujmu na základe rozhodnutia všeobecného súdu podľa zákona č. 514/2003 Z. z., Ústavný súd SR by o takomto nároku nemohol konať, pokiaľ by sa fyzická alebo právnická osoba ešte predtým neúspešne nedomáhala tohto nároku podľa zákona č. 514/2003 Z. z. (teda prostredníctvom účinného prostriedku nápravy). Avšak vzhľadom na to, že Ústavný súd SR skúma porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a finančné zadosťučinenie priznáva (bez skúmania, či bol nárok predtým uplatnený podľa zákona č. 514/2003 Z. z.), je zrejme, že všeobecný súd nemôže konštatovať prieťahy v konaní a priznať za ne náhradu nemajetkovej ujmy. Vzhľadom na túto skutočnosť súd návrh navrhovateľov vo veci priznania nemajetkovej ujmy ako v tomto konaní nedôvodnom zamietol.

Záverom prvostupňový súd k námietkam Ministerstva vnútra SR a Generálnej prokuratúry ohľadne svojej pasívnej legitímácie uviedol, že tieto sú nedôvodné, lebo nie sú samostatnými účastníkmi konania a len odporcu Slovenskú republiku v konaní zastupujú.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1, veta prvá O.s.p. a úspešnému odporcovi nepriznal náhradu trov konania, keďže mu žiadne nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovatelia 1./ až 29./, ktorí žiadali napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a rozhodnutie, ktoré odôvodnili tým, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Navrhovatelia namietali, že odôvodnenie napadnutého rozsudku nespĺňa ústavné ani zákonné kritériá pre riadne odôvodnenie rozhodnutia. Poukázali na viaceré rozhodnutia Ústavného súdu SR a mali zato, že prvostupňový súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vôbec nevysporiadal s viacerými skutkovými a právnymi otázkami nimi nastolenými, ktoré mali pre rozhodnutie veci podstatný význam. Pokiaľ ide o otázku či štát v zmysle § 1 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. nesie zodpovednosť aj za nezákonný postup (konanie) pred Ústavným súdom Slovenskej republiky, resp. nezákonné rozhodnutie ústavného súdu, navrhovatelia vo svojom písomnom stanovisku zo 6. marca 2013 uviedli, že v zmysle § 1 ods. 1 ústavného zákona č. 23/1991 Zb. a článku 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky je potrebné vykladať a aplikovať jednotlivé ustanovenia zákona č. 58/1969 Zb. v súlade s Listinou základných práv a slobôd a v súlade s Ústavou Slovenskej republiky. Neexistuje žiadny logický, legitímny či právny dôvod rozdeľovať orgány verejnej moci Slovenskej republiky na tie, ktoré nesú zodpovednosť za svoje nezákonné rozhodnutia či nesprávne úradné postupy a tie, ktoré túto zodpovednosť nenesú. Opäť je potrebné zdôrazniť, že v právnom štáte musia byť všetky práva garantované reálne, nie fiktívne či iluzórne. Každé právo hmotnoprávneho charakteru, vrátane práva na náhradu škody za nezákonné rozhodnutie či nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci, musí byť efektívne procesne vymožiteľné. V zmysle článku 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a článku 36 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd štát nesie zodpovednosť aj za nezákonné rozhodnutie a nesprávny úradný postup Ústavného súdu Slovenskej republiky. Na základe uvedeného nemožno z okruhu zodpovedných štátnych orgánov podľa § 1 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. vylúčiť ani Ústavný súd Slovenskej republiky. Z uvedeného je zrejmé, že § 1 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. je v súlade s princípom materiálneho právneho štátu potrebné vykladať extenzívne, pretože reštriktívny (formalistický) výklad zákona vytvára prostredie nezodpovednosti štátu za opatrenia, ktorými vznikla občanom ujma. Prvostupňový súd sa s uvedenou rozsiahlou a racionálnou argumentáciou vysporiadal iba strohým konštatovaním, že „citované ustanovenie taxatívne vymedzuje typy konaní, v ktorých vydané rozhodnutie sa v prípade jeho nezákonnosti spája so zodpovednosťou štátu za škodu, pričom sem nespadá konanie pred ústavným súdom“. Prvostupňový súd sa rovnako nevysporiadal s ich argumentáciou o nevyhnutnosti extenzívneho výkladu § 4 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb., ktorá vychádza aj z ústavne konformnej a ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, resp. sa opäť vysporiadal v podstate len veľmi stručným konštatovaním, že „súd sa nepriklonil k názoru navrhovateľov o potrebe extenzívneho výkladu § 4 ods. 1 zák. č. 58/1969 Zb.“. V tejto súvislosti prvostupňový súd ešte uviedol, že „z rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva z 21.12.2010 v právnej veci G. a ďalší proti Slovenskej republike nemožno vyvodiť záver o nezákonnosti napádaného Uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 4/02 a to ani z jeho odôvodnenia.“. Navrhovatelia uviedli, že zákon č. 58/1969 Zb. neobsahuje legálnu definíciu pojmu „nezákonné rozhodnutie“. Ako uviedol Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom náleze sp. zn. IV. ÚS 159/2012, neexistuje ustálená, v právnej teórii či praxi bežne používaná definícia pojmu nezákonné rozhodnutie pre účely zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú takýmto rozhodnutím. Ani zákon o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci výslovne nedefinuje, čo sa má považovať za nezákonné súdne rozhodnutie. Podľa dôvodovej správy k vládnemu návrhu zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je nezákonným rozhodnutím „rozhodnutie orgánu verejnej moci, ktoré je v rozpore s právnym poriadkom Slovenskej republiky... Toto rozhodnutie môže byť vydané najmä v občianskom súdnom konaní, v správnom konaní alebo v trestnom konaní. Nový zákon však explicitne nedefinuje pojem „nezákonné rozhodnutie“. Nezákonnosť rozhodnutia môže byť tak rozmanitá, že jeho zovšeobecnené vyjadrenie v definícii ako i zovšeobecňujúci popis naráža na neprekonateľné prekážky. Otázka, či bolo vydané nezákonné rozhodnutie, sa bude vždy posudzovať so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu“. Z

citovaného vyplýva, že aj zákonodarca neponíma pojem „nezákonné rozhodnutie“ prísne formalisticky, ale oveľa širšie.

K nevykonaniu navrhnutých dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností, navrhovatelia uviedli, že už v návrhu na začatie konania poukázali nato, že z viacerých listinných dôkazov nachádzajúcich sa v predmetnom trestnom spise vyplýva, že ak by príslušné orgány činné v trestnom konaní postupovali v súlade s platným právnym poriadkom Slovenskej republiky, mohli im (a ostatným poškodeným) vznik ujmy (majetkovej aj nemajetkovej) podstatným spôsobom zmierniť, prípadne vzniku ujmy aj zabrániť. Orgánom činným v trestnom konaní bolo už koncom roka 1999 a v prvej polovici roka 2000 podaných niekoľko desiatok trestných oznámení, z ktorých vyplývalo dôvodné podozrenie, že v súvislosti s činnosťou obchodnej spoločnosti SUN a. s., so sídlom Viedenská cesta 7 v Bratislave a viacerých jej dcérskych spoločností bola spáchaná a páchaná rozsiahla majetková trestná činnosť, zrejme organizovaného charakteru, ktorou bolo vážne poškodených niekoľko stoviek občanov, pričom výška vzniknutej škody sa už v tomto období odhadovala na niekoľko sto miliónov slovenských korún. Navrhovatelia ako dôkaz na preukázanie príčinnej súvislosti medzi vznikom škody a nesprávnym úradným postupom orgánov činných v trestnom konaní navrhli vykonať kompletný vyšetrovací spis vedený pod ČVS: PPZ - 4/BOK - C - 2004, vrátane všetkých spisových materiálov týkajúcich sa predmetnej trestnej veci vedených príslušnými prokuratúrami Slovenskej republiky a špecializovanými útvarmi Policajného zboru Slovenskej republiky. Napriek skutočnosti, že opakovane prvostupňovému súdu navrhli, aby ako dôkaz vykonal jednotlivé listinné dôkazy nachádzajúce sa v predmetnom trestnom spise, súd tieto dôkazy nevykonával, hoci vykonanie týchto dôkazov je nevyhnutné na zistenie rozhodných skutočností (preukazujúcich príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom orgánov činných v trestnom konaní a škodou vzniknutou navrhovateľom).

K nesprávnym skutkovým zisteniam súdu, ktorí v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatuje, že „navrhovatelia nepreukázali reálnu existenciu majetkovej škody, nijakým spôsobom nepreukázali platobnú schopnosť obchodnej spoločnosti v rozhodujúcom období a teda reálnu vymožiteľnosť ich nárokov.“ Uviedli, že uvedené tvrdenia sú v zjavnom rozpore so skutočnosťou. Ako vyplýva z návrhu na začatie konania, navrhovatelia si individuálne uplatňujú vzniknutú majetkovú ujmu, každý v presne špecifikovanej sume, ktorú si ako svoje nároky na náhradu škody uplatnili v predmetnom trestnom konaní. Listinné dôkazy o uvedených peňažných sumách poskytnutých jednotlivými navrhovateľmi spoločnosti SUN s. r. o. resp. SUN a. s. sa nachádzajú v predmetnom vyšetrovacom spise, ktorý navrhli vykonať ako dôkaz, čo však súd bez uvedenia akýchkoľvek dôvodov neurobil. Ak by nepreukázali „reálnu existenciu majetkovej ujmy“, zrejme by nemohli mať právne postavenie poškodených v predmetnom trestnom konaní, ani by nemali aktívnu legitímáciu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky či Európskym súdom pre ľudské práva.

Záverom navrhovatelia namietali nesprávne právne posúdenie veci, keď trvali na tom, že splnené všetky tri zákonné predpoklady na vznik ich nároku na náhradu škody podľa zákona č. 58/1969 Zb. Splnenie uvedených zákonných predpokladov podporili množstvom skutkových a právnych argumentov, podložených relevantnou judikatúrou súdov Slovenskej republiky, súdov Českej republiky, Európskeho súdu pre ľudské práva, autoritatívnou právnou vedou a v neposlednom rade aj viacerými listinnými dôkazmi. Poukázali nato, že prvostupňový súd v rozpore s ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, Ústavného súdu Slovenskej republiky aj judikatúrou Ústavného súdu Českej republiky odmietol extenzívny výklad zákona č. 58/1969 Zb. a v zjavnom rozpore s ustálenou judikatúrou uvedených súdov a autoritatívnou právnou vedou bez racionálneho zdôvodnenia uprednostnil reštriktívny, formalistický a doslovný jazykový výklad jednotlivých ustanovení tohto zákona pred výkladom e ratione legis, resp. výkladom teleologickým, systematickým a logickým. Konštatovanie súdu, že „k vzniku škody u navrhovateľov nedošlo v priamej príčinnej súvislosti s namietaným označeným nesprávnym úradným postupom, ale v priamej príčinnej súvislosti s trestnou činnosťou L. Š., za ktorú bol riadne odsúdený“, vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Z mnohých listinných dôkazov nachádzajúcich sa v predmetnom trestnom spise je zrejme, že spoločnosť SUN s. r. o. , SUN a.s. a ani s nimi prepojené spoločnosti nikdy nevykazovali žiadne zisky a boli permanentne v strate už od roku 1993. Napriek tejto skutočnosti masívnou reklamnou kampaňou uskutočňovanou aj vo verejnoprávnych médiách podvodným spôsobom lákali ľudí, aby vložili svoje finančné prostriedky s prísľubom výrazného a rýchleho zhodnotenia vložených peňazí. Toto organizované podvodné konanie niekoľko rokov prebiehalo nielen „pred očami“ širokej verejnosti, ale aj orgánov verejnej moci Slovenskej republiky. Z mnohých listinných dôkazov nachádzajúcich sa v predmetnom trestnom spise

je zrejme, že tieto spoločnosti si opakovane a dlhodobo neplnili svoje odvodové a daňové povinnosti voči poisťovniam a daňovým úradom. Orgány Slovenskej republiky, na rozdiel od poškodených občanov, vrátane navrhovateľov, teda preukázateľne mali množstvo zrejmych informácií o podvodnom konaní predstaviteľov týchto spoločností, a to prakticky už od začatia „podnikateľských“ aktivít týchto spoločností, t. j. už v čase kumulácie kapitálu získavaného podvodným spôsobom. Napriek uvedeným skutočnostiam príslušné štátne orgány neurobili žiadne preventívne ani represívne opatrenia na zabránenie rozsiahlej škody vznikajúcej stovkám občanov, hoci tak z úradnej povinnosti urobiť mali. Orgány činné v trestnom konaní nepostupovali v súlade s viacerými ustanoveniami právnych predpisov, najmä § 17 ods. 2 písm. c) zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre, § 2 ods. 4 Trestného poriadku (zákona č. 141/1961 Zb.) a § 47 ods. 1 Trestného poriadku, teda ich postup nemožno označiť inak ako postup nesprávny. Hoci najneskôr od začatia trestného konania v decembri 1999 malo a muselo byť orgánom činným v trestnom konaní zrejme, že ide „závažnú, rozsiahlu a zložitú vec“ s vysokým počtom poškodených osôb a s mimoriadne vysokou škodou, tieto nevykonali žiadne opatrenia na zabezpečenie práva poškodených na náhradu škody. Z obsahu predmetného trestného spisu vyplýva, že ak by orgány činné v trestnom konaní postupovali v predmetnej trestnej veci s dostatočnou odbornou starostlivosťou (promptne a efektívne), teda v súlade s platným právnym poriadkom Slovenskej republiky, mohli objektívne zabrániť rozsahu vzniknutej škody, a tým aj podstatným spôsobom zmierniť následky, ktoré mala predmetná trestná činnosť na poškodených, vrátane navrhovateľov. Príčinná súvislosť medzi vznikom majetkovej ujmy navrhovateľov (následok) a nesprávnym úradným postupom orgánov činných v trestnom konaní (príčina) je teda zrejma. Tvrdenie prvostupňového súdu, že „orgány činné v trestnom konaní nemali v rámci svojho postupu v kompetencii zakázať či obmedziť nebankovým subjektom podnikateľskú činnosť či uzatváranie zmlúv s občanmi“ je vzhľadom na uvedené zjavne nesprávnym právnym posúdením veci. Konštatovania prvostupňového súdu o „dobrovoľnom vstupe do záväzkových vzťahov“, „princípe zmluvnej autonómie“ či „zdržanlivosti štátu pri zásahoch do súkromno-právnej oblasti“ v kontexte skutkového a právneho stavu veci vyznieva iracionálne až absurdne.

Pokiaľ ide o konštatovanie prvostupňového súdu o premlčaní nárokov navrhovateľov „voči konateľovi spoločnosti“ aj „voči štátu“, súd svoj záver odôvodnil nedostatočne, zmätočne a vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci a pri posudzovaní námietky premlčania vznesenej odporcom vychádzal z nedostatočne zisteného skutkového stavu veci a z nesprávnych právnych úvah. V súlade s § 20 zákona č. 58/1969 Zb. je pre posúdenie plynutia subjektívnej lehoty premlčania nároku navrhovateľov na náhradu škody potrebné primerane aplikovať Občiansky zákonník, keď z ustanovenia § 106 Občianskeho zákonníka je zrejme, že subjektívna premlčacia lehota práva na náhradu škody začne plynúť, ak sú kumulatívne splnené dve zákonné podmienky, teda preukázateľná vedomosť poškodeného o vzniknutej škode a preukázateľná vedomosť poškodeného o osobe, ktorá za vzniknutú škodu zodpovedá. Prvostupňový súd pri posudzovaní námietky premlčania nesprávne aplikoval a interpretoval zákon č. 58/1969 Zb., pretože vôbec neskúmal, kedy a či vôbec došlo k splneniu uvedených zákonných podmienok. Rovnako sa súd vôbec nevysporiadal s argumentáciou navrhovateľov že, skutočnou škodou je aj ujma spočívajúca v neuspokojenej pohľadávke veriteľa voči dlžníkovi, ktorej náhradu požaduje od štátu ako subjektu zodpovedného za nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci. Táto škoda však nevzniká už v okamihu splatnosti pohľadávky, resp. omeškania dlžníka, ale až okamihom, keď sa právo veriteľa na plnenie proti dlžníkovi stalo fakticky nevyhmáateľným (mutatis mutandis uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25 Cdo 105/2004 zo 7. októbra 2004).

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľov vyjadril len prostredníctvom Generálnej prokuratúry SR v tom zmysle, že žiadal odvolanie navrhovateľov ako oneskorené odmietnuť.

Odvolací súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia ústneho pojednávania podľa § 214 ods. 3 O.s.p. (rozsudok bol odvolacím súdom verejne vyhlásený podľa § 211 ods. 2 a § 156 ods. 3 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľov nie je dôvodné.

Predmetom konania je návrh navrhovateľov 1./ až 29./, ktorým sa v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom domáhali voči štátu náhrady škody t.j. majetkovej ujmy ako aj nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 4/02 zo dňa 23.08.2002 a nesprávnym úradným postupom orgánov činných v trestnom konaní.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. štát zodpovedá za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, ktoré v občianskom súdnom konaní a v konaní pred štátnym notárstvom, v správnom konaní, ako aj v konaní pred miestnym ľudovým súdom, a ďalej v trestnom konaní, pokiaľ nejde o rozhodnutie o väzbe alebo treste, vydal štátny orgán alebo orgán štátnej organizácie (ďalej len štátny orgán). Štát zodpovedá taktiež za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu spoločenskej organizácie vydaným pri plnení úloh štátneho orgánu, ktoré na túto organizáciu prešli.

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. nárok na náhradu škody nemožno uplatniť, dokiaľ právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, pre nezákonnosť nezrušil príslušný orgán. Rozhodnutím tohto orgánu je súd rozhodujúci o náhrade škody viazaný.

Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. štát zodpovedá za škodu spôsobenú v rámci plnenia úloh štátnych orgánov a orgánov spoločenskej organizácie uvedených v § 1 ods. 1 tohto zákona nesprávnym úradným postupom tých, ktorí tieto úlohy plnia. Právo na náhradu škody majú tí, ktorí boli účastníkmi konania a boli poškodení nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom.

Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím resp. nesprávnym úradným postupom je objektívnou zodpovednosťou štátu (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nebolo možné zbaviť a ktorá bola založená na súčasnom (kumulatívnom) splnení troch podmienok, a to: 1./ a) nezákonné rozhodnutie resp. b) nesprávny úradný postup, 2./ vznik škody, 3./ príčinná súvislosť medzi vydaním nezákonného rozhodnutia resp. nesprávnym úradným postupom a vznikom škody.

1./ a) prvotnou podmienkou pre vznik zodpovednosti štátu za škodu z nezákonného rozhodnutia je teda existencia rozhodnutia, ktorým v konkrétnej veci štátny orgán aplikoval všeobecné pravidlo právnej normy na ním prejednávaný prípad a rozhodoval tak o právach a povinnostiach individuálnych subjektov. Nevyhnutnou podmienkou zodpovednosti štátu za škodu však je, aby právoplatné alebo bez ohľadu na právoplatnosť vykonateľné rozhodnutie bolo ako nezákonné zrušené alebo zmenené (§ 4 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb.). Pojem nezákonnosti rozhodnutia nie je v zákone definovaný. Zákon explicitne nezakotvuje, čo sa považuje za nezákonné rozhodnutie štátu. V dôsledku zistenie nezákonnosti je vecou konkrétneho posúdenia okolností prípadu. Pri aplikácii sa treba pridrižovať toho, že ide o všeobecný a obsahovo aj rozsahovo pružný pojem. Zároveň treba rešpektovať aj skutočnosť, že tento pojem zákon osobitne neobmedzuje. Zákonnosť či nezákonnosť rozhodnutia vo všeobecnosti je otázkou súladu rozhodnutia s objektívnym právom. Tak rozhodnutie, ktoré bolo zrušené z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia, z dôvodu nesprávne alebo nedostatočne zisteného skutkového stavu ako i z dôvodu vady konania je nezákonné a za splnenia ostatných zákonných podmienok môže zakladať zodpovednosť štátu za škodu, ktorá prípadne z takéhoto rozhodnutia vznikla účastníkovi. Aj napriek tomu, že pojem nezákonné rozhodnutie nie je v zákone definovaný, je však možné konštatovať, že pod nezákonným rozhodnutím sa dá rozumieť akékoľvek rozhodnutie orgánu verejnej moci, ktoré je v rozpore s právnym poriadkom Slovenskej republiky, alebo záväzkami Slovenskej republiky, vyplývajúcimi z platnej medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná a bolo z dôvodu nezákonnosti zrušené alebo zmenené príslušným orgánom. Pokiaľ súdy došli k opačnému záveru, ich záver nie je správny. Právna úprava sa síce osobitne nezmieňuje o tom, či nezákonnosť rozhodnutia musí byť konštatovaná priamo vo výroku zrušujúceho (zmeňujúceho) rozhodnutia, avšak, pokiaľ príslušný orgán určité rozhodnutie zrušil (zmenil) z dôvodov uvedených v odôvodnení rozhodnutia, je možné uzavrieť, že sa tak mohlo stať jedine z dôvodu jeho rozporu s platnými právnymi predpismi, a teda z dôvodu jeho nezákonnosti.

1./ b) zákon č. 58/1969 Zb. nedefinuje „nesprávny úradný postup“, z obsahu tohto pojmu ale vyplýva, že podľa konkrétnych okolností toho-ktorého prípadu môže ísť o akúkoľvek činnosť spojenú s výkonom právomocí určitého štátneho orgánu, ak pri tomto výkone alebo v súvislosti s ním dôjde k porušeniu pravidiel stanovených právnymi predpismi pre konanie štátneho orgánu alebo k porušeniu poriadku, ktorý vyplýva z povahy, funkcie alebo cieľov tejto činnosti. Pretože úradný postup nie je spravidla možné v právnom predpise upraviť do najmenších podrobností, treba správnosť úradného postupu posudzovať i z hľadiska účelu, k dosiahnutiu ktorého postup štátneho orgánu smeruje. K nesprávnemu úradnému postupu môže dôjsť nielen pri úkonoch v rámci činnosti, pri ktorej štátny orgán nerozhoduje, ale tiež v rámci jeho rozhodovacej činnosti. Nesprávnym úradným postupom môže byť aj nevydanie alebo oneskorené vydanie rozhodnutia v dôsledku porušenia stanovených alebo primeraných lehôt na jeho vydanie, lebo znaky nesprávneho úradného postupu má aj nečinnosť štátneho orgánu alebo jeho

činnosť, ktorá nie je vykonaná v stanovenej lehote alebo v lehote, ktorá zodpovedá právu na prejednanie veci „bez zbytočných prietahov“ (čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky).

2./ Zákon č. 58/1969 Zb. pojem škody bližšie nedefinuje a ani neupravuje rozsah jej náhrady. Preto treba aj v tomto smere aplikovať príslušné ustanovenia všeobecnej úpravy (§ 442 Občianskeho zákonníka) a škodou sa vo všeobecnosti rozumie ujma, ktorá a/ nastala v majetkovej sfére poškodeného, b/ je objektívne vyjadriteľná v peniazoch a c/ je napraviteľná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým peňažného. Podľa § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa uhrádza skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk). Skutočnou škodou je ujma, ktorá znamená zmenšenie majetkového stavu poškodeného oproti stavu pred škodnou udalosťou. Skutočná škoda sa vyjadruje porovnaním majetkového stavu poškodeného pred vznikom škody a po poškodení.

3./ Ani vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) medzi nezákonným rozhodnutím resp. nesprávnym úradným postupom a škodou zákon č. 58/1969 Zb. nevysvetľuje. Existencia príčinnej súvislosti (vzťah príčiny a následku) medzi nezákonným rozhodnutím, nesprávnym úradným postupom a vznikom škody je jedným z nevyhnutných predpokladov zodpovednosti za škodu. O vzťah príčinnej súvislosti sa jedná, ak vznikla škoda následkom nezákonného rozhodnutia, nesprávneho úradného postupu teda ak je nezákonné rozhodnutie, nesprávny úradný postup a škoda vo vzájomnom pomere príčiny a následku. To znamená, že príčinná súvislosť medzi škodou a nezákonným rozhodnutím, nesprávnym úradným postupom je daná len vtedy, ak by škoda pri absencii nezákonného rozhodnutia, nesprávneho úradného postupu nevznikla, teda musí teda ísť o priamu (nie len sprostredkovanú) príčinu vzniku škody. Zároveň treba uviesť, že otázka príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím, nesprávnym úradným postupom a konkrétnou škodou je síce v prvom rade otázkou skutkovou, pričom súd zisťuje jej existenciu, avšak záver, či v konkrétnom prípade, je či nie je daná príčinná súvislosť, je súčasne otázkou právnou, pretože súd tak robí záver o existencii jedného z predpokladov zodpovednosti štátu za škodu, pričom tento právny záver je samozrejme závislý na skutkovom zistení. Ak by príčinou vzniku škody bola iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastane. Pritom nemusí ísť o príčinu jedinú, ale stačí ak ide o jednu z príčin, ktorá sa podieľa na nepriaznivom následku, o ktorého odškodnenie ide, a to o príčinu podstatnú. Pokiaľ ide o predpoklad príčinnej súvislosti považuje odvolací súd za potrebné pre účely ďalšieho konania uviesť, že kauzálny nexus je podstatným prvkom zodpovednostnej skutkovej podstaty. Vyžaduje sa, aby nezákonné rozhodnutie, nesprávny úradný postup a vznik škody boli v logickom slede (nexus = spojenie, súvislosť, sled), teda aby nezákonné rozhodnutie, nesprávny úradný postup boli príčinou a vznik škody vrátane jej rozsahu následkom tejto príčiny. Nestačí iba pravdepodobnosť príčinnej súvislosti, či okolnosti nasvedčujúcej jej existencii; príčinnú súvislosť treba vždy preukázať. Rozhodujúca je vecná súvislosť príčiny a následku a túto nemožno riešiť vo všeobecnej rovine, ale vždy v konkrétnych súvislostiach. Príčinou vzniku škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nesprávnym úradným postupom môže byť len také nezákonné rozhodnutie, resp. nesprávny úradný postup bez ktorého by škodný následok nevznikol. Základom je úvaha (test *conditio sine qua non*), či by škodlivý následok nastal bez nezákonného rozhodnutia resp. nesprávneho právneho postupu. Ak by tomu tak bolo, príčinná súvislosť by daná nebola.

1./a) Po oboznámení sa s obsahom spisu a s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti týkajúce sa nezákonnosti rozhodnutia odvolací súd na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel k záveru, že Uznesenia Ústavného súdu SR sp.zn. IV. ÚS 4/02 spĺňa znaky nezákonného rozhodnutia a v súvislosti s rozhodnutím Európskeho súdu pre ľudské práva z 21.12.2010 v právnej veci G. a ďalší proti Slovenskej republike a preto prvá podmienka zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím podľa názoru odvolacieho súdu bola preukázaná.

Odvolací súd v prvom rade zastáva názor, že štát zodpovedá za nezákonné rozhodnutia a postup všetkých štátnych orgánov, uplatňujúcich jednotlivé moci v štáte, aj keď zákon č. 58/1969 Zb. upravuje zodpovednosť len za činnosť niektorých štátnych orgánov. Zodpovednosť za činnosť tých, na ktoré zákon č. 58/1969 Zb. nedopadá, potom vyplýva priamo z čl. 36 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd. Zodpovednosť štátu za nezákonné rozhodnutie Ústavného súdu SR preto nie je možné zákonom č. 58/1969 Zb. ani inou právnou normou vylúčiť alebo obmedziť, lebo táto je garantovaná priamo vyššie citovaným čl. 36 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd.

Ústavný súd SR svojím uznesením sp.zn. IV. ÚS 4/02 zo dňa 23.08.2002 odmietol sťažnosť navrhovateľov 1./ až 29./, ktorou namietali porušenie základného práva na prerokovanie veci bez

zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods.2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len ústava) v spojení s porušením základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl.46 ods.1 ústavy a základného práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods.1 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v konaní vedenom na Okresnom úrade vyšetrovania Policajného zboru Bratislava V, na základe trestného oznámenia poškodených akcionárov spoločnosti SUN s.r.o. na generálneho riaditeľa a predsedu predstavenstva spoločnosti SUN s.r.o. pre trestný čin sprenevery, ako zjavne neopodstatnenú. Vo svojom uznesení Ústavný súd uviedol, že poškodení v trestnom konaní nemajú postavenie osôb, ktorým po uplatnení nároku na náhradu škody vzniká v tomto konaní základné právo na prerokovanie tohto nároku bez zbytočných prietáhov. Poukázal tiež okrem iného na to, že uplatnenie nároku na náhradu škody v trestnom konaní nie je vecou samou v takom zmysle ako je uvedené v čl. 48 ods.2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého každý má právo aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a zákonným účelom postupu orgánov činných v trestnom konaní nie je prejednanie, rozhodovanie a rozhodnutie o nároku poškodených, ktorý má súkromnoprávnu povahu.

Z rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva z 21.12.2010 v právnej veci G. a ďalší proti Slovenskej republike je zrejmé, že navrhovatelia 1./ až 29./ ako sťažovatelia, klienti nebankovej spoločnosti SUN, a. s., žalovali Slovenskú republiku pre porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru z dôvodu neprimeranej dĺžky trestného konania, v ktorom si ako poškodení uplatnili svoj nárok na náhradu škody. Okrem toho podľa článku 13 Dohovoru namietali, že vo vzťahu k neprimeranej dĺžke trestného konania nemali na vnútroštátnej úrovni k dispozícii účinný prostriedok nápravy. Dĺžkou konania sa zaoberal aj ústavný súd v rozhodnutí sp.zn. IV. ÚS 4/02, ktorý však podanú sťažnosť sťažovateľov v auguste 2002 odmietol. Európsky súd pre ľudské práva vyhlásil sťažnosť na neprimeranú dĺžku konania za prijateľnú a zvyšok sťažnosti za neprijateľný. Súd sa nestotožnil s argumentáciou vlády, že článok 6 ods. 1 Dohovoru nebol aplikovateľný na uvedený prípad, vzhľadom na to, že sťažovatelia boli vylúčení so svojimi individuálnymi nárokmi na náhradu škody z trestného konania. V tomto ohľade Súd poznamenal, že až do rozhodnutia najvyššieho súdu o vylúčení poškodených z trestného konania sťažovatelia mali právo, aby ich individuálne nároky na náhradu škody boli prerokované v primeranej lehote. Následne konštatoval, že dĺžkou konania, ktorá nespĺňala požiadavku „primeranej lehoty“, došlo k porušeniu. Po preskúmaní všetkých predložených materiálov Súd čiastočne pripustil, že dĺžka trestného konania bola zapríčinená aj zložitou vecou, na druhej strane však poukázal na to, že trvalo 2 roky a 3 mesiace, kým bol zriadený osobitný vyšetrovací tím na objasnenie predmetnej trestnej veci. Zvyšok ich nárokov zamietol.

Ak teda Európsky súd pre ľudské práva na rozdiel od Ústavného súdu SR konštatoval, že u sťažovateľov došlo k porušeniu čl. 6 ods. 1 Dohovoru, je uznesenie Ústavného súdu SR v rozpore s týmto Dohovorom a je tu daný dôvod jeho nezákonnosti. Namietaný prístup podľa názoru odvolacieho neodporuje základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právu na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Požiadavka spravodlivosti, osobitne zvýraznená v čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj v § 1 O.s.p., podľa ktorého má byť v rámci súdneho konania zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, je totiž kritériom ukladajúcim každému všeobecnému súdu ústavnú povinnosť hľadať také riešenie prerokovanej právnej veci, ktoré nebude možné vyhodnotiť ako extrémne nesúladné s princípom spravodlivosti a popierajúce zmysel a účel príslušných zákonných ustanovení.

1./ b) Odvolací súd v súlade so súdom prvého stupňa dospel k záveru, že v konaní bol rovnako preukázaný ak nesprávny úradný postu orgánov činných v trestnom konaní, spočívajúci v prietáhoch ako to konštatoval Európsky súd pre ľudské práva rozsudku zo dňa 21.12.2010 v právnej veci G. a ďalší, ako aj Okresná prokuratúra Bratislava V, lebo znaky nesprávneho úradného postupu má aj nečinnosť štátneho orgánu alebo jeho činnosť, ktorá nie je vykonaná v stanovenej lehote alebo v lehote, ktorá zodpovedá právu na prejednanie veci „bez zbytočných prietáhov“ (čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky)

Aj napriek splnenie prvých podmienok / nezákonné rozhodnutie, nesprávny úradný postup / pre uplatnenie zodpovednosti štátu za škodu odvolací súd má zato, že prvostupňový súd správne návrh navrhovateľov 1./ až 29./ na náhradu škody a nemajetkovej ujmy ako nedôvodný zamietol, z dôvodu, že neboli preukázané ďalšie podmienky a to vznik škody a príčinná súvislosť medzi vydaním nezákonného rozhodnutia resp. nesprávnym úradným postupom a vznikom škody.

2./ Odvolací súd v súlade so súdom prvého stupňa zastáva názor, že navrhovatelia nepreukázali reálnu existenciu škody. Navrhovatelia boli akcionármi spoločnosti SUN, a.s., ich nároky voči spoločnosti mali súkromnoprávny charakter a so statusom akcionára sa spája aj podnikateľské riziko a preto nie je možné štát považovať za univerzálneho sukcesora náhrady škody, ktorá vznikne akcionárovi obchodnej spoločnosti v súvislosti s činnosťou obchodnej spoločnosti či v dôsledku trestnej činnosti jej konateľa. Navrhovatelia tiež nepreukázali samotnú existenciu škody, keď nepreukázali platobnú schopnosť obchodnej spoločnosti SUN, a.s. v rozhodujúcom období a teda reálnu vymožitelnosť ich nárokov. Krajský súd v Bratislave Uznesením č.k. 9 K 231/00-208 zo dňa 25.4.2002 právoplatným dňa 10.6.2002 zamietol návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka SUN, a.s. pre nedostatok majetku. Navrhovatelia nepreukázali solventnosť spoločnosti v rozhodujúcom období, keď s obsahu spisu vyplýva, že nesolventnosti spoločnosti došlo ešte pred tým ako bolo vydané nezákonné rozhodnutie Ústavného súdu SR, resp. došlo k prieťahov orgánmi činnými v trestnom konaní. Odvolací súd zastáva názor, že škodu a jej výšku nie je možné stotožniť s výškou vkladu akcionára do spoločnosti prostredníctvom upísania akcií. Rovnako nie je možné stotožniť výšku uplatneného nároku na náhradu škody v trestnom konaní s výškou reálne vzniknutej škody, pretože samotné uplatnenie v trestnom konaní neznamená, že náhrady škody v takejto výške by bola ja priznaná. Okolnosť, že navrhovatelia pre nezákonné rozhodnutie ÚS SR a v konaní pre nečinnosť orgánov činných v trestnom konaní nedosiahli včasné vydanie rozhodnutia je nepriaznivým následkom nezákonného rozhodnutia ÚS SR, resp. nesprávneho právneho postupu orgánov činných v trestnom konaní, ale samé o sebe škodu nepredstavuje. O majetkovú ujmu, ktorá je odškodniteľná podľa zákona č. 58/1969 Z. pôjde len vtedy ak nevydanie rozhodnutie v trestnej veci malo dopad do majetkovej sféry navrhovateľov, čo ale v konaní preukázané nebolo.

K nemajetkovej ujme ktorú si navrhovatelia uplatnili odvolací súd len dodáva nemajetková ujma ako inštitút odškodnenia nie je v zákone č. 58/1969 Zb. upravená a zákon platný a účinný v čase nezákonného rozhodnutia resp. nesprávneho úradného postupu neumožňoval priznať nemajetkovú ujmu pozostávajúcu z morálnej alebo psychickej ujmy. Náhrada nemajetkovej ujmy by prichádzala do úvahy len pri priamej aplikácii čl. 5 ods. 5 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd v prípadoch obmedzenie osobnej slobody, čo ale nie je daný prípad / pozri rozhodnutie NS ČR sp. zn. 25 Cdo 762/2004, 25 Cdo 159/2005 /. Nadovšetko čisto teoreticky priznanie náhrady nemajetkovej ujmy by bolo možné len v prípade kumulatívneho splnenie všetkých podmienok zodpovednosti štátu za škodu k čomu v prejednávanej veci nedošlo.

3./ S poukazom na vyššie uvedený výklad vzťahu príčinnej súvislosti (kauzálneho nexusu) medzi nezákonným rozhodnutím resp. nesprávnym úradným postupom a škodou odvolací súd dospel rovnako ako prvostupňový súd k záveru, že ani táto podmienka preukázaná nebola. Odvolací súd je tohto názoru, že neexistuje príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím ÚS SR a nesprávnym úradným postupom orgánov činných v trestnom konaní a uplatnenou škodou, pretože ak by aj ÚS SR vyhovel sťažnosti a vydal rozhodnutie, v čase kedy to požadovali navrhovatelia, t.j. v roku 2002 / sťažnosť doručená 1.8.2002 / neznamenalo by to automaticky uspokojenie ich nárokov lebo v tomto čase / 25.4.2002/ bol zamietnutý návrh na vyhlásenie konkurzu spoločnosti SUN, a.s. pre nedostatok majetku. Rozhodnutie resp. nerozhodnutie ÚS SR nie je spôsobilé spôsobiť navrhovateľmi tvrdú škodu, pretože vzhľadom na charakter rozhodnutia ÚS SR o sťažnostiach, by tento len mohol konštatovať prípadné porušenie ústavných práv a mohol by prikázať orgánom činným v trestnom konaní konať, avšak nemohol by im prikázať konať konkrétnym spôsobom napr. vykonaním konkrétnych zabezpečovacích úkonov. Navrhovatelia nepreukázali, že ak by nedošlo k vydaniu nezákonného rozhodnutia ÚS SR a označenému nesprávnemu úradnému postupom orgánov činných v trestnom konaní, došlo by k uspokojeniu ich nárokov, keďže nie je možné dospieť k záveru platby schopnosti a solventnosti spoločnosti SUN, a.s. v rozhodnom období. V prípade ak by aj bola sledovaná po pomyslenej logickej a časovej osi nadväznosť jednotlivých javov v tomto prípade a posudzovaná príčinná súvislosť medzi nimi, odvolací súd zastáva názor, že k vzniku škody u navrhovateľov nedošlo v priamej príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím ÚS SR a nesprávnym úradným postupom orgánov činných v trestnom konaní ale v priamej príčinnej súvislosti s trestnou činnosťou konateľa F., R., F., L. Š. za ktorú bol trestne stíhaný a odsúdený.

Odvolací súd zo všetkých vyššie uvedených dôvodov napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vo výroku vecne správny v zmysle § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

K námietkam navrhovateľov čo sa týka nevykonania nimi navrhnutých dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností odvolací súd dodáva, že v zmysle § 153 ods. 1 O.s.p. súd rozhoduje na základe skutkového stavu veci zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti. To znamená, že súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 120 ods. 1 O.s.p.) a nie účastníkov konania. Predovšetkým nevykoná dôkazy, ktoré sú pre vec nerozhodujúce a nemôžu smerovať k zisteniu skutkového stavu veci / k zisteniu skutočností predvídaných skutkovou podstatou právnej normy /. Vzhľadom na uvedené a dostatočne zistený skutkový stav prvostupňovým súdom má odvolací súd zato, že nebolo potrebné vykonať a doplniť dokazovanie v zmysle návrhu navrhovateľov t.j. oboznámením sa s celým trestným spisom obvineného L. Š., keď prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutie nevykonanie dôkazov riadne odôvodnil.

Navrhovatelia v odvolaní namietali nesprávne skutkové zistenia súdu, ktorí v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatuje, že „navrhovatelia nepreukázali reálnu existenciu majetkovej škody, nijakým spôsobom nepreukázali platobnú schopnosť obchodnej spoločnosti v rozhodujúcom období a teda reálnu vymožitelnosť ich nárokov“ a poukazovali nato, že ak by nepreukázali „reálnu existenciu majetkovej ujmy“, zrejme by nemohli mať právne postavenie poškodených v predmetnom trestnom konaní, ani by nemali aktívnu legitimáciu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky či Európskym súdom pre ľudské práva. K uvedenému odvolací súd dodáva, že skutočnosť, že navrhovatelia vystupovali v trestnom konaní ako poškodení, resp. že podali sťažnosť na ÚS SR a Európsky súd pre ľudské práva samé o sebe nepreukazujú existenciu škody podľa zákona č. 58/1969 Zb. ktorú treba pre rozhodnutie vo veci skúmať v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím resp. s nesprávnym úradným postupom. Škoda ako predpoklad vzniku zodpovednosti štátu za škodu je daná iba vtedy ak vznikla v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím resp. s nesprávnym úradným postupom, čo s poukazom na vyššie uvedené v konaní preukázané nebolo a preto je táto námietka právne irelevantná..

Pokiaľ ide o námietky navrhovateľov, čo sa týka premlčanie odvolací súd poukazuje nato, že navrhovateľom v dôsledku absencie zákonných predpokladov na priznanie náhrady škody nevzniklo právo, je preto úplne nadbytočné zaoberať sa otázkou posúdenia vznesenej námietky premlčania, keďže neexistujúce právo sa nemôže premlčať.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že v tomto konaní plne úspešnému odporcovi ich náhradu nepriznal pretože v zmysle § 151 ods. 1 O.s.p. absentoval návrh na ich priznanie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.